

CYNGOR SIR YNYS MÔN

ADRODDIAD I:	PWYLLGOR GWAITH
DYDDIAD:	18 IONAWR 2021
PWNC / TESTUN:	CYLLIDEB REFENIW DDRAFFT 2021/22
DEILYDD(ION) PORTFFOLIO:	Y CYNGHORYDD ROBIN W WILLIAMS
PENNAETH GWASANAETH	MARC JONES
AWDUR YR ADRODDIAD:	MARC JONES
FFÔN:	01248 752601
E-BOST:	rmjfi@ynysmon.gov.uk
AELODAU LLEOL:	Amherthnasol

A - Argymhelliad / Argymhellion a rheswm / rhesymau

Ni fydd y gyllideb derfynol yn cael ei chymeradwyo gan y Cyngor llawn tan 9 Mawrth 2021, ond, ar hyn o bryd, argymhellir i'r Pwyllgor Gwaith gymeradwyo'r canlynol: -

- (i) Yr addasiadau i'r Gyllideb sydd wedi eu cynnwys yn y Gyllideb Ddisymud fel y nodir hwy ym Mharagraffau 4 i 7;
- (ii) Y gyllideb ddisymud ar gyfer 2021/22, sef £147.076m, ac a ddylai fod yn sail i gyllideb refeniw 2021/22 (para 7.1);
- (iii) Cynnydd arfaethedig yn y Dreth Gyngor ar gyfer 2021/22 o 3.75%, a fydd yn destun ymgynghoriad cyhoeddus (para 10.2);
- (iv) Diwygiadau arfaethedig ychwanegol i'r gyllideb, fel y nodir yn Nhabl 5;
- (v) Cyllideb arfaethedig gychwynnol ar gyfer 2021/22 o £147.531m;
- (vi) Y dylai'r Pwyllgor Gwaith ofyn am farn y cyhoedd ar y cynnig ar gyfer y gyllideb arfaethedig a'r cynnydd yn y dreth gyngor ar gyfer 2021/22.

Mae'r adroddiad manwl ar baratoi cyllideb ddisymud 2021/22, y setliad dros dro a chyllido'r bwch yn y gyllideb ynghlwm yn Atodiadau 1-3.

B - Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd y rhesymau am eu gwrthod ac/neu am ddewis yr opsiwn hwn?

Amherthnasol

C - Pam mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Mae'r mater hwn wedi ei ddirprwyo i'r Pwyllgor Gwaith.

CH - A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Ydi

D - A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Ydi

DD - Gyda phwy yr ymgynghorwyd?		Beth oedd eu sylwadau?
1	Prif Weithredwr / Uwch Dim Arweinyddiaeth (UDA) (gorfodol)	Mae sylwadau gan yr UDA wedi eu hymgorffori yn yr adroddiad
2	Cyllid / Swyddog Adran 151 (gorfodol)	Amherthnasol – adroddiad y Swyddog Adran 151 yw hwn
3	Swyddog Cyfreithiol / Monitro (gorfodol)	I'w gadarnhau
4	Adnoddau Dynol (AD)	
5	Eiddo	
6	Technoleg Gwybodaeth (TG)	
7	Sgriwtini	I'w gadarnhau
8	Aelodau Lleol	
9	Cyrff allanol / eraill	
E - Risgiau a chamau lliniaru (os yn berthnasol)		
1	Economaidd	
2	Gwrthdlodi	
3	Trosedd ac Anhrefn	
4	Amgylcheddol	
5	Cydraddoldeb	
6	Cytundebau Canlyniadau	
7	Arall	
F - Atodiadau:		
<ul style="list-style-type: none"> • Atodiad 1 - Adroddiad ar Gyllideb Refeniw Ddrafft 2021/22 • Atodiad 2 - Dadansoddiad o'r Symudiadau o Gyllideb Refeniw Derfynol 2020/21 i Gyllideb Ddisymud 2021/22 • Atodiad 3 - 2021/22 Cyllideb Ddisymud fesul Gwasanaeth 		
FF - Papurau cefndir (cysylltwch ag awdur yr adroddiad am wybodaeth bellach os gwelwch yn dda):		
<ul style="list-style-type: none"> • Cynllun Ariannol Tymor Canol 2021/22 - 2023/24 - Gweler Rhaglen Cyfarfod y Pwyllgor Gwaith ar 28 Medi 2020 - Eitem 8 		

CYLLIDEB REFENIW DDRAFFT 2021/22**1. RHAGARWEINIAD**

- 1.1. Mae'r adroddiad canlynol yn nodi cyllideb referniw arfaethedig y Pwyllgor Gwaith ar gyfer 2021/22. Paratoir y gyllideb ar sail y rhagdybiaethau a nodwyd yn y Cynllun Ariannol Tymor Canol (CATC) a gymeradwywyd gan y Pwyllgor Gwaith ym mis Medi 2020, y setliad amodol ar gyfer llywodraeth leol, a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru ar 22 Rhagfyr 2020, a'r arbedion referniw arfaethedig a nodwyd gan y gwasanaethau unigol ac a drafodwyd yn y gwahanol weithdai a gynhaliwyd yn ystod yr haf a'r hydref.
- 1.2. Yna bydd y gyllideb arfaethedig a gymeradwywyd gan y Pwyllgor Gwaith yn destun proses ymgynghori gyhoeddus ffurfiol, a fydd yn rhedeg o 19 Ionawr 2021 hyd at 2 Chwefror 2021.
- 1.3. Ar ôl derbyn ffigyrau'r setliad terfynol ar 2 Mawrth 2021, adolygir y cynnig ar gyfer y gyllideb derfynol gan y Pwyllgor Sgriwtini ar 16 Chwefror 2021, a bydd y gyllideb yn cael ei hargymell i'w chymeradwyo gan y Pwyllgor Gwaith ar 1 Mawrth 2021, gyda'r gyllideb derfynol ar gyfer 2021/22 yn cael ei chymeradwyo gan y Cyngor yn ei gyfarfod ar 9 Mawrth 2021.

2. PRIF RAGDYBIAETHAU YN CODI O'R CYNLLUN ARIANNOL TYMOR CANOL

- 2.1. Mae'r Cynllun Ariannol Tymor Canol yn nodi nifer o ragdybiaethau ac mae'r rhagdybiaethau hyn wedi'u hystyried wrth gyfrifo'r gyllideb ddisymud ar gyfer 2021/22. Mae'r gyllideb ddisymud yn gyllideb sy'n darparu adnoddau i redeg gwasanaethau ar lefelau 2020/21 ond wedi'i diweddaru i adlewyrchu unrhyw newidiadau hysbys sydd y tu hwnt i reolaeth y gwasanaethau (newidiadau yr ymrwymwyd iddynt) ac i adlewyrchu'r costau yn 2021/22.
- 2.2. Mae'r rhagdybiaethau hyn wedi'u cymryd i ystyriaeth yn y gyllideb ddisymud ynghyd â newidiadau manylach (newidiadau yr ymrwymwyd iddynt) sy'n caniatáu ar gyfer codiadau mewn costau y gwyddys amdanynt e.e. ymrwymadau cytundebol a mân gywiriadau i'r gyllideb. Mae'r gyllideb ddrafft hefyd yn caniatáu ar gyfer cyllid ychwanegol, newidiadau y gwyddys amdanynt i gyllid grant a mân gywiriadau i'r gyllideb y bernir eu bod yn angenrheidiol i sicrhau bod cyllideb y Cyngor yn adlewyrchu'n gywir y costau y mae'n eu hwynebu yn 2021/22.

3. NEWIDIADAU YR YMRWYMWYD IDDYNT

- 3.1. Mae newidiadau yr ymrwymwyd iddynt yn ddiwygiadau sy'n cael eu hystyried wrth lunio'r gyllideb ddisymud ac maent yn adlewyrchu cynnydd neu ostyngiad mewn costau sydd y tu hwnt i reolaeth y Cyngor neu'r gwasanaeth unigol. Gall y newidiadau gynnwys eitemau o gyllid unwaith ac am byth angenrheidiol neu sy'n disgyn allan o'r gyllideb, costau sy'n deillio o newidiadau deddfwriaethol, newidiadau mewn costau o ganlyniad i ymarfer tendro, costau cyllido cyfalaf ac ati. Cyfanswm yr addasiadau a wnaed i'r gyllideb yw £2,642k ac fe drafodir manylion y newidiadau mwyaf yn y paragraffau isod.

3.2. Contract Casglu Gwastraff a Glanhau Strydoedd

Yn dilyn proses gaffael ffurfiol, mae'r Cyngor wedi ymrwmo i gytundeb newydd gyda Biffa ar gyfer darparu gwasanaethau casglu gwastraff a glanhau strydoedd. Mae'r contract newydd yn cychwyn ar 1 Ebrill 2021 a bydd yn rhedeg am gyfnod cychwynnol o 8 mlynedd. Mae'r pris contract y cytunwyd arno ar gyfer 2021/22 £909k yn uwch na'r gyllideb gyfredol. Yn ogystal, mae'r Cyngor wedi cytuno i gyllido'r broses o brynu gwerth £4.5m o gerbydau a chyfarpar newydd y bydd Biffa yn eu defnyddio i gyflawni'r contract. Bydd y Cyngor yn defnyddio benthycia digefnogaeth i gyllido prynu'r cerbydau a'r peiriannau a bydd hyn yn arwain at dâl darpariaeth referniw isaf (DRI) blynyddol o £563k ar y gyllideb referniw ynghyd â chostau llog blynyddol ychwanegol o £68k.

Ym mis Ionawr 2020, cytunodd y Pwyllgor Gwaith i gyflwyno tâl blynyddol am gasglu gwastraff gardd ac, ym mis Hydref 2020, cytunodd y Pwyllgor Gwaith i godi tâl blynyddol o £35 yr aelwyd am y gwasanaeth hwnnw. Amcangyfrifir y bydd y tâl, net o gostau staffio ychwanegol, yn cynhyrchu £265k o incwm ychwanegol sy'n gwrthbwysu costau ychwanegol y contract newydd yn rhannol.

Felly, bydd angen £1.275m ychwanegol o gyllid ar gyfer y contract newydd, sy'n cyfateb i oddeutu 3% o gynnydd yn y Dreth Gyngor.

3.3. Technoleg Gwybodaeth

Mae'r Cyngor yn dod yn fwyfwy dibynnol ar dechnoleg gwybodaeth i ddarparu ei wasanaethau ac mae'r newid hwn i wasanaethau digidol wedi bod o fudd mawr yn ystod y pandemig, gyda staff yn newid i weithio gartref a mwy o gwsmeriaid y Cyngor yn delio â'r Cyngor yn electronig. Mae'r cynnydd hwn yn y galw am ddefnyddio technoleg gwybodaeth yn gofyn am lefel uwch o gefnogaeth dechnegol i gynnal isadeiledd a meddalwedd y Cyngor. Bellach mae angen adnoddau staffio ychwanegol a neilltuwyd £257k yng nghyllideb 2021/22 i gyllido'r adnoddau ychwanegol hyn.

Yn ogystal, mae'r bygythiad i systemau a data'r Cyngor yn cynyddu o hyd gydag ymdrechion dyddiol yn cael eu gwneud i hacio i mewn i systemau'r Cyngor. Mae £22k ychwanegol wedi'i neilltuo i uwchraddio systemau'r Cyngor i amddiffyn rhag ymosodiadau wystlo.

Mae cadw cysylltiad â holl staff y Cyngor wedi dod yn bwysicach yn ystod y pandemig ac mae wedi tynnu sylw at yr angen i sicrhau bod gan holl staff y Cyngor gyfrif e-bost corfforaethol. Bydd hyn yn ei golygu y bydd angen i'r Cyngor brynu 600 o drwyddedau ychwanegol ar gost flynyddol o £43k.

Yn ystod y pandemig, mae nifer sylweddol o staff wedi symud i weithio gartref mewn ymateb i gais Llywodraeth Cymru, ond mae gweithio gartref yn creu problemau mewn nifer o feysydd, yn enwedig o ran y system ffôn. Mae system ffôn gyfredol y Cyngor yn seiliedig ar gael ffôn ar bob desg - sy'n drefniant anhyblyg ac yn gostus i'w gynnal. Trwy symud i gyfeirio galwadau i staff trwy ddefnyddio 'Teams' bydd yn caniatáu i staff gael mynediad i alwadau yn eu cartrefi neu ar eu dyfeisiau personol eu hunain a bydd yn arwain at arbedion mewn gwariant cyfalaf h.y. ni fydd angen yr isadeiledd a ffonau newydd a bydd yn lleihau'r angen i staff fod â ffôn symudol corfforaethol. Cost y newid yw £85k y flwyddyn ond bydd arbedion ar gostau ffonau symudol, costau ynni a chostau cynnal a chadw. Bydd yr arbedion hyn ar gael ar gyfer cyllidebau refeniw yn y dyfodol pan fydd lefel yr arbedion gwirioneddol yn eglurach.

Mae angen gwelliannau i system ddi-wifr gyhoeddus y Cyngor ac mae angen £8k ychwanegol i gynnal y system bob blwyddyn.

3.4. Niferoedd Disgyblion

Bob blwyddyn, mae effaith y newid yn nifer y disgyblion yn y sectorau cynradd ac uwchradd yn cael ei hystyried fel rhan o'r broses gosod cyllideb. Ar gyfer 2020/21, mae hyn wedi arwain at gynnydd o £333k yn y sector uwchradd ond gostyngiad o £95k yn y sector cynradd.

Hyd at 2018/19, roedd Ysgol Arbennig y Cyngor (Canolfan Addysg y Bont) yn cyllido 85 o ddisgyblion. Fel rhan o gyllideb 2018/19, dyrannwyd £78k ychwanegol er mwyn cyllido 5 disgybl ychwanegol. Ers 2019/20, mae'r gyllideb wedi'i newid i adlewyrchu'r newidiadau yn nifer y disgyblion. Cynyddwyd y gyllideb £147k i adlewyrchu'r newid a ragwelir yn nifer y disgyblion yn 2021/22.

3.5. Cynnig Twf Gogledd Cymru

Yn ei gyfarfod ar 8 Rhagfyr 2020, penderfynodd y Cyngor llawn ymrwymo i'r Cynnig Twf ar gyfer Gogledd Cymru. Yn ogystal â thaliad blynyddol i gwrdd â chyfraniad y Cyngor at gost rhedeg y Swyddfa Raglenni (£50k y flwyddyn), sydd eisoes wedi'i gynnwys yng nghyllideb refeniw'r Cyngor, cytunodd y Cyngor hefyd i gyfrannu at gyllido'r costau llog blynyddol o ganlyniad i'r angen i gymryd benthyg arian ym mlynnyddoedd cynnar y prosiect. Amcangyfrifir y bydd cyfraniad blynyddol y Cyngor yn £67k y flwyddyn ac mae'r swm hwn wedi'i ychwanegu at y gyllideb refeniw ar gyfer 2021/22.

3.6. Costau Pensiwn Hanesyddol

Mae'r Cyngor yn parhau i wneud taliadau i'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol a Chynllun Pensiwn yr Athrawon mewn perthynas â chyn weithwyr a ymddeolodd yn gynnar. Newidiodd y dull o gyllido ymddeoliadau cynnar yng nghanol y 2000au a daeth cyfraniadau blynyddol i ben, ond mae taliadau blynyddol yn parhau i gael eu gwneud mewn perthynas â gweithwyr a ymddeolodd yn gynnar cyn i'r newid ddigwydd. Er bod nifer y taliadau unigol yn gostwng wrth i nifer y cyn weithwyr hyn ostwng, trist dweud, oherwydd marwolaeth, mae'r swm sydd ei angen yn cael ei asesu gan actiwari'r cynllun pensiwn bob 3 blynedd ac mae hyn wedi arwain at orfod cynyddu cyfraniadau'r Cyngor. Mae'r swm newydd yn £150k ychwanegol o 2021/22.

3.7. Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor

Hyd at 2013/14, roedd trethdalwyr a oedd yn gymwys i dderbyn gostyngiad yn eu biliau Dreth Gyngor yn derbyn y gostyngiad hwnnw trwy'r system fudd-daliadau ar ffurf Budd-dal Dreth Gyngor, a gyllidwyd gan yr Adran Gwaith a Phensiynau. Yn 2013/14, disodlwyd Budd-dal Dreth Gyngor gan Gynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor, gyda'r cyllid ar gyfer y cynllun yn cael ei drosglwyddo i'r Grant Cymorth Refeniw. I ddechrau, ariannwyd y cynllun yn llawn ond, wrth i lefel y Dreth Gyngor godi ac oherwydd bod nifer yr hawlwr wedi newid ers 2013/14, bu'n rhaid i'r Cyngor ddarparu cyllid ychwanegol i gwrdd â chost y cynllun (yn ychwanegol at y swm a ddarperir yn y Grant Cymorth Refeniw).

Y gyllideb ar gyfer 2020/21 oedd £6.016m, ond fel rheol bydd y gyllideb hon yn cael ei hadolygu ymhellach i ystyried unrhyw newidiadau yn y llwyth achosion a'r cynnydd terfynol yn y Dreth Gyngor ar gyfer 2020/21. Fodd bynnag, gall y pandemig byd-eang a'r dirywiad economaidd sy'n deillio o hynny arwain at gynnydd anghymesur yn y llwyth achosion. Mae hyn wedi'i gydnabod gan Lywodraeth Cymru, a fydd yn darparu cyllid grant ychwanegol i gwrdd â'r costau uwch a gafwyd yn ystod 2021/22.

Fodd bynnag, bydd angen cynyddu'r gyllideb i gymryd i ystyriaeth y cynnydd yn lefel y Dreth Gyngor yn 2021/22, gyda phob cynnydd o 1% yn y Dreth Gyngor yn golygu cynnydd o £60k yng nghost y Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor. At ddibenion y gyllideb ddisymud, mae £301k ychwanegol wedi'i gynnwys i gwrdd â chost cynnydd o 5% yn y Dreth Gyngor (yn unol â'r CATC). Bydd y gyllideb derfynol yn cael ei diwygio i adlewyrchu'r cynnydd terfynol y cytunwyd arno yn y Dreth Gyngor.

3.8. Ardoll Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru

Mae'r Gwasanaeth Tân yn codi ardoll bob blwyddyn sy'n cael ei rannu ar draws chwe Awdurdod Gogledd Cymru ar sail nifer y boblogaeth, sy'n amrywio bob blwyddyn rhwng y 6 awdurdod. Yn ei gyfarfod ar 9 Tachwedd 2020, penderfynodd Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru ar gynnydd o 3.15% yn yr ardoll, sy'n arwain at gynnydd o £97k yn y gyllideb, sy'n golygu cyllideb ddisymud o £3.690m.

3.9. Eraill

Mae nifer o gyllidebau eraill wedi'u haddasu i adlewyrchu newidiadau sydd wedi digwydd yn ystod y flwyddyn sydd y tu hwnt i reolaeth y gwasanaethau, mae'r rhain yn cynnwys cyllidebau incwm lle na all y Gwasanaeth godi'r incwm mwyach. Cyfanswm gwerth net yr addasiadau hyn yw gostyngiad o £54k.

4. CYLLIDBAU WRTH GEFN

- 4.1.** Fel rhan o'r broses gosod cyllideb, mae nifer o gyllidebau wrth gefn wedi'u hymgorffori yn y gyllideb i gwrdd â chostau tymor penodol, risgiau posib y gall bod angen eu hariannu yn ystod y flwyddyn neu fel arian wrth gefn cyffredinol a ddefnyddir yn ystod y flwyddyn wrth i'r pwysau ar gyllidebau gynyddu neu fel mae pethau annisgwyl yn digwydd. Dangosir y newidiadau a wnaed i'r cyllidebau wrth gefn yn Nhabl 1 isod: -

Tabl 1					
Symudiadau yn y Cyllidebau Wrth Gefn rhwng 2020/21 a 2021/22					
		Dyddiad Gorffen	Cyllideb 2020/21 £'000	Cyllideb Arfaethedig 2021/22 £'000	Newid £'000
Prosiect Rhanbarthol Stem	Wedi ei glustnodi	2021/22	38	38	-
Cais Twf Rhanbarthol	Wedi ei glustnodi	Yn parhau	50	117	+ 67
Risg Galw	Wedi ei glustnodi	Wedi ei drosglwyddo'i gyllidebau gwasanaeth	486	0	(486)
Cyflogau a Graddfeydd	Wedi ei glustnodi	Yn parhau	150	150	-
Pobl sy'n gweithio ar eu pennau eu hunain	Wedi ei glustnodi	2020/21	20	0	(20)
Cymorth Dewisol Trethi Annomestig		Yn parhau		70	-
Cyllideb Wrth Gefn Gyffredinol		Yn parhau	372	362	(10)
CYFANSWM			1,186	737	(449)

4.2. Mae'r Gyllideb Wrth Gefn ar gyfer Cyflogau a Graddfeydd wedi'i chynnwys yng nghyllideb y Cyngor ers nifer o flynyddoedd i gwrdd â chost ymddeoliadau cynnar a diswyddiadau, wrth i'r Cyngor ac ysgolion leihau'r gweithlu mewn ymateb i'r gostyngiad mewn cyllid. Mae'r sefyllfa ariannol well yn 2021/22 yn caniatáu i'r Cyngor gadw'r gyllideb hon ar lefel 2020/21, gan na ddisgwylir y bydd angen gwneud gostyngiadau sylweddol yn nifer y staff yn 2021/22.

5. COSTAU STAFFIO

5.1. Bydd costau tâl yn newid yn flynyddol i adlewyrchu'r newidiadau staff dros y flwyddyn (staff newydd yn cael eu penodi i bwynt gwahanol ar y raddfa gyflog), staff yn derbyn cynyddiadau cyflog blynyddol a'r dyfarniad tâl. Manylir ar effaith pob un ar y gyllideb isod: -

5.2. Mae cynyddiadau cyflog i staff a newidiadau mewn swyddi wedi arwain at gynydd o £541k yn y costau.

5.3. Cyhoeddodd Canghellor y Trysorlys, ym mis Tachwedd 2020, y rhewir cyflogau ar gyfer holl weithwyr y sector cyhoeddus (ac eithrio'r GIG) sy'n ennill dros £24,000 ac y byddai'r dyfarniad tâl i'r rheini sy'n ennill llai na £24,000 o leiaf £250. Fodd bynnag, nid Llywodraeth y DU sy'n pennu'r dyfarniad tâl ar gyfer gweithwyr llywodraeth leol (staff y Cyd-Gyngor Cenedlaethol) ond fe'i gosodir gan y corff sy'n cynrychioli cyflogwyr llywodraeth leol. Yn ogystal, mae pennu'r dyfarniad tâl blynyddol i athrawon wedi'i ddatganoli i Lywodraeth Cymru. O ganlyniad mae'r cyhoeddiad hwn wedi arwain at rywffaint o ansicrwydd o ran y dyfarniadau cyflog posib ar gyfer y 2 brif grŵp o weithwyr llywodraeth leol.

5.4. Roedd y dyfarniad tâl i athrawon ar gyfer y flwyddyn academiaidd a ddechreuodd ym mis Medi 2020 yn amrywio o 2.5% i 3.75%. Cydnabu Llywodraeth Cymru fod y setliad hwn yn uwch nag y byddai'r Cynghorau wedi caniatáu ar ei gyfer yn eu cyllidebau ac o'r herwydd dyfarnodd grant ychwanegol i Gynghorau i gwrdd â'r gost ychwanegol. Derbyniodd Ynys Môn £90k i gwrdd â'r gost rhwng Medi 2020 a Mawrth 2021 ac mae'r grant hwn bellach wedi trosglwyddo i setliad 2021/22. O ystyried ei bod yn ymddangos mai dyma sut mae Llywodraeth Cymru yn bwriadu gweithredu o ran tâl Athrawon mae'n rhesymol tybio y dylai'r Cyngor ddarparu swm yn seiliedig ar chwyddiant tybiedig ar gyfer y dyfarniad tâl o fis Medi 2021 ymlaen. Yn yr hinsawdd economaidd sydd ohoni, mae'n anodd amcangyfrif chwyddiant yn 2021 o ystyried effaith y pandemig a Brexit. Fodd bynnag, rhagolwg cyfredol Banc Lloegr yw y bydd chwyddiant oddeutu 1% erbyn canol 2021 ac felly gwnaed darpariaeth ar gyfer y ffigwr hwn fel chwyddiant ar gyfer tâl athrawon. Arweiniodd hyn at gynnydd o £171k yn y gyllideb gyffredinol ar gyfer tâl.

5.5. Mae ceisio amcangyfrif beth fydd y dyfarniad tâl ar gyfer staff nad ydynt yn athrawon yr un mor anodd ac ni wyddys a fydd y Cyflogwyr yn dilyn arweiniad Llywodraeth y DU ac yn rhewi cyflogau ar gyfer y grŵp hwn o staff. Byddai cynnydd o £250 i staff sy'n ennill llai na £24,000 yn cyfateb i gynnydd rhwng 1.05% ac 1.38% ar gyfer y grŵp hwn o staff ond gan nad yw'r staff ar y graddfeydd cyflog hyn ond yn cyfrif am gyfran o'r bil cyflog, byddai cynnydd ar gyfer y staff hyn a rhewi cyflogau ar gyfer y gweddill yn arwain at gynnydd cyffredinol o lai nag 1% yn y bil cyflogau. Gan ystyried hyn a chymryd y bydd staff yn derbyn rhyw fath o godiad cyflog a bod chwyddiant yn debygol o aros ar oddeutu 1% neu ychydig yn is yn 2021, caniatawyd 1% yn y gyllideb ddigifnewid ar gyfer chwyddiant cyflog. Mae hyn yn arwain at gynnydd o £427k yn y gyllideb gyffredinol ar gyfer tâl staff Cyd-Gyngor Cenedlaethol.

6. CHWYDDIANT NAD YW'N YMWNEUD Â THÂL

6.1. Roedd y Cynllun Ariannol Tymor Canol yn caniatáu ar gyfer chwyddiant cyffredinol o 1.5%. Ar hyn o bryd, mae'r Mynegai Prisiau Defnyddwyr (CPI), a gydnabyddir yn eang fel y ffordd orau o fesur chwyddiant, yn 0.3% (ym mis Tachwedd 2020) a rhagwelir y bydd yn aros ar neu oddeutu 1% yn 2021. Fodd bynnag, ni wyddys beth fydd effaith Brexit a gallai arwain at gynnydd mewn chwyddiant pe bai'r DU yn gadael yr UE heb gytundeb a gallai unrhyw adferiad economaidd yn dilyn y pandemig hefyd godi lefel chwyddiant yn 2021. Felly, ystyrir bod cyfradd chwyddiant o 1.5% yn rhesymol a defnyddiwyd y gyfradd hon ar gyfer yr holl gyllidebau cyflenwadau a gwasanaethau cyffredinol. Lle mae gan gontractau penodol ddulliau penodol i bennu'r chwyddiant, yna bydd y gyfradd benodol honno'n cael ei defnyddio ar gyfer y gyllideb berthnasol.

6.2. Dros y 3 blynedd diwethaf, defnyddiwyd ffigwr cynnydd cyfredol o 3% ar gyfer cyllidebau ffioedd a thaliadau statudol ac mae'r ffigwr hwn wedi'i ddefnyddio eto yn 2021/22, er bod gan wasanaethau'r disgresiwn i gynyddu ffioedd a thaliadau unigol gan swm sy'n fwy neu'n llai na'r ffigwr hwn, ar yr amod bod cynnydd o 3% yn eu hincwm cyffredinol.

6.3. Y cynnydd net yn yr addasiadau ar gyfer chwyddiant heblaw am gyflogau ac incwm anstatudol yw £1.009m.

7. CYLLIDEB DDISYMYD 2020/21

7.1. Yn seiliedig ar yr holl addasiadau a rhagdybiaethau y manylir arnynt uchod, mae'r gyllideb ddisymy ar gyfer 2020/21 yn gyfanswm o £147.076m, sef cynnydd o £4.930m ar gyllideb derfynol 2020/21. Mae hyn yn cymharu ag Asesiad Gwariant Safonol Llywodraeth Cymru o £148.168m ar gyfer Ynys Môn. Mae crynodeb o'r newidiadau a wnaed ynghlwm fel Atodiad 2.

8. Y SETLIAD AMODOL

8.1. Mae'r setliad amodol ar gyfer Llywodraeth Leol yng Nghymru, a gyhoeddwyd ar 22 Rhagfyr 2020, yn dangos cynnydd o £177.0m yn lefel gyffredinol y cyllid ar gyfer Cymru, sy'n cyfateb i gynnydd o 4.0% mewn termau arian parod. Fodd bynnag, mae £5.126m yn ymwneud â grantiau a drosglwyddwyd i mewn a, phan addasir effaith y newidiadau hyn, mae'r gwir ffigwr yn dangos cynnydd o £171.9m yn y cyllid, sy'n cynnydd o 3.8%. Dangosir y manylion yn Nhabl 2 isod: -

Tabl 2
Setliad Amodol 2021/22

	Ynys Môn	Cymru
	£'m	£'m
Cyllid Allanol Cyfun 2020/21	101.004	4,474.444
Addasiad ar gyfer newid yn y Sylfaen dreth	0.275	0.000
Grantiau blynyddoedd cynt a drosglwyddwyd i mewn / (allan)		
Rheoli Risg i'r Arfordir	0.000	1.145
Tâl Athrawon	0.090	3.981
Cyllid Allanol Cyfun 2020/21 – wedi ei addasu	101.369	4,479.570
Cyllid Allanol Cyfun Amodol 2021/22	104.825	4,651.494
Cynnydd o gymharu â Chyllid Allanol Cyfun 2020/21	3.821	177.050
Cynnydd % o gymharu â Chyllid Allanol Cyfun 2019/20	+ 3.78%	+ 3.96%
Cynnydd o gymharu â Chyllid Allanol Cyfun 2019/20 wedi ei addasu	3.456	171.924
Cynnydd % o gymharu â Chyllid Allanol Cyfun 2019/20 wedi ei addasu	+ 3.41%	+ 3.84%

- 8.2.** Mae'r ystadegau poblogaeth a ddefnyddiwyd yn y fformiwla cyllido wedi'u diweddarau ac mae Ynys Môn wedi gweld gostyngiad yn y Cyllid Allanol Cyfun oherwydd y newid hwn am fod y ffigyrau poblogaeth diwygiedig ar gyfer Ynys Môn yn is na'r rhagolwg blaenorol. Mae rhai awdurdodau wedi elwa o'r newid hwn, yn enwedig Casnewydd, Bro Morgannwg a Phen-y-bont ar Ogwr, tra bod eraill wedi colli oherwydd cwmp yn y boblogaeth, yn enwedig Wrecsam a Cheredigion. Mae newidiadau eraill hefyd yn bwydo i'r fformiwla ddsobarthu ac mae hyn yn esbonio pam mae'r dyraniadau i Gynghorau unigol yn amrywio o 2% i 5.6%.
- 8.3.** Mae'r setliad dros dro hefyd yn cynnwys manylion nifer o grantiau, er nad yw'r dyraniadau unigol fesul Awdurdod wedi'u rhestru. Mae'r grantiau'n cynnwys y Grant Gweithlu Gofal Cymdeithasol a Phwysau Cynaliadwyedd, sydd wedi cynyddu o £40m i £50m. Bydd Ynys Môn yn derbyn £230k ychwanegol (amcangyfrif) o'r cynnydd yn y grant hwn.

9. Y BWLCH CYLLIDO

9.1. Yn seiliedig ar gyllideb ddisymud o £147.076m a Chyllid Allanol Cyfun o £104.825m, dangosir y gwariant net i'w gyllido o'r Dreth Gyngor yn Nhabl 3 isod: -

Tabl 3		
Y Bwlch Cyllido ar gyfer 2021/22		
	£'m	£'m
Cyllideb Ddisymud		147.076
Cyllidir gan:		
Grant Cymorth Refeniw (GCR)	81.345	
Cyfran o'r Gronfa Trethi Annomestig	23.480	
Cyfanswm Cyllid Allanol Cyfun		104.825
Cyfanswm y Gwariant Net i'w Cyllido o'r Dreth Gyngor		42.251
Cyllideb Dreth Gyngor 2020/21 (wedi'i haddasu ar gyfer y newid yn y sylfaen dreth)		(41.161)
Bwlch Cyllido (cyn cynnydd yn y Dreth Gyngor)		1.090

9.2. Dangosir effaith lefelau amrywiol o gynnydd yn y Dreth Gyngor ac ar y tâl cyfatebol Band D (£1,304.73 ar hyn o bryd yn 2020/21) yn Nhabl 4 isod: -

Tabl 4				
Effaith lefelau amrywiol o gynnydd yn y Dreth Gyngor ar y Bwlch Cyllido				
Cynnydd %	Dreth Gyngor £'m	Diffyg / (Gwarged) £'m	Effaith wythnosol ar Fand D £	Cyfanswm y cynnydd ym Mand D £
0.5	41.366	0.846	0.12	6.48
1.0	41.574	0.638	0.25	13.05
1.5	41.778	0.434	0.38	19.53
2.0	41.985	0.227	0.50	26.10
2.5	42.190	0.022	0.63	32.58
2.65	42.252	(0.001)	0.66	34.56
3.0	42.397	(0.185)	0.75	39.15
3.5	42.601	(0.389)	0.88	45.63
4.0	42.809	(0.597)	1.00	52.20
4.5	43.013	(0.801)	1.13	58.68
5.0	43.220	(1.008)	1.25	65.25

10. CYLLIDO PWYSAU ERAILL AR Y GYLLIDEB A GALWADAU GWASANAETH

10.1. Byddai'r gyllideb ddisymud o £147.076m yn caniatáu i'r Cyngor gynnal ei wasanaethau presennol, ond mae'r Cyngor yn wynebu pwysau newydd ar ei gyllideb a galwadau newydd am wasanaethau na wnaed darpariaeth amdanynt yn y gyllideb ddisymud. Mae'r pwysau a'r galwadau hyn wedi dod yn fwy amlwg wrth i'r Cyngor ymateb i bandemig Covid.

10.2. Gellir cyllido'r pwysau a'r galwadau ychwanegol hyn mewn 3 ffordd, naill ai'n annibynnol neu mewn cyfuniad. Y 3 ffynhonnell cyllid ychwanegol yw: -

- Defnyddio Balansau Cyffredinol y Cyngor fel ffynhonnell cyllido;
- Gwneud arbedion mewn meysydd cyllideb eraill ac ailddyrrannu'r arbedion i gwrdd â chostau'r pwysau ychwanegol a'r galwadau newydd;
- Cynyddu'r Dreth Gyngor yn fwy nag sydd raid ei wneud er mwyn cyllido'r gyllideb ddisymud.

10.3. Mae angen balansau cyffredinol i gwrdd ag unrhyw wariant annisgwyl neu sefyllfaoedd brys ac mae'r pandemig cyfredol wedi tynnu sylw at pam eu bod yn angenrheidiol. Mae lefel y balansau cyffredinol wedi gwella yn ystod 2019/20 ac roedd y balans ar ddechrau'r flwyddyn ariannol 2020/21 yn £7.06m. Rhagwelir y bydd cyllideb refeniw'r Cyngor yn tanwario oddeutu £1m yn 2020/21 a byddai hyn yn cynyddu balansau cyffredinol y Cyngor i £8m. Mae hyn gyfwerth â 5.44% o gyllideb ddisymud 2021/22. Mae hyn ychydig yn uwch na'r isafswm o 5%, sef amcan y Cyngor ar gyfer cronfeydd wrth gefn. Fodd bynnag, dylid nodi y gall y sefyllfa alldro ar gyfer 2020/21 newid o gymharu â'r rhagolwg cyfredol. Er bod rhywfaint o sgôp i ddefnyddio balansau cyffredinol, dim ond cyllid tymor byr fydd hwnnw, e.e. blwyddyn yn unig ac nid yw eu defnyddio yn darparu ffynhonnell barhaol o gyllid. Y ffordd orau o ddefnyddio cronfeydd wrth gefn yw cyllido ar gyfer cyllido gwariant unwaith ac am byth e.e. cyllido prosiectau cyfalaf unwaith ac am byth.

10.4. Yn ystod haf 2020, gofynnwyd i'r Penaethiaid Gwasanaethau nodi unrhyw arbedion cyllideb posib yn y dyfodol y gellid eu gweithredu yn y tymor byr i'r tymor canol. Byddai mwyafrif yr arbedion a nodwyd yn arwain at ostwng lefel gwasanaethau i drigolion Ynys Môn ac nid oeddent yn cael eu cefnogi'n gyffredinol gan yr Aelodau a barn gyffredinol yr Aelodau, oedd na ddylid ond eu gweithredu os oedd sefyllfa'r gyllideb yn golygu bod raid gwneud arbedion i gydbwysu cyllideb refeniw'r Cyngor.

10.5. Ar ôl ystyried y gyllideb ddisymud ac o ystyried y ffaith bod angen cynnydd o 2.55% yn bennaf i gyllido'r cynnydd yng nghost y contract Casglu Gwastraff a Glanhau Stryd newydd, ystyriwyd cynnydd ychwanegol o 1.2% yn y Dreth Gyngor fel modd o gyllido'r pwysau a'r gofynion cyllidebol ychwanegol. Byddai cynnydd ychwanegol o 1.2% uwchlaw'r lefel sy'n ofynnol i gyllido'r gyllideb ddisymud yn cynhyrchu £494k ychwanegol.

10.6 Mae'r meysydd blaenoriaeth y nodwyd bod angen cyllid ychwanegol arnynt fel a ganlyn:-

- **Staff Proffesiynol**

Am nifer o flynyddoedd, bu'r Cyngor yn rhedeg rhaglen hyfforddeion lwyddiannus a roddodd gyfleoedd i'r rheini oedd yn ceisio dechrau gyrfa mewn Llywodraeth Leol i gael y sgiliau a'r profiad angenrheidiol i'w galluogi i gyrraedd eu nod yn ogystal â gadael i'r Cyngor gael cyflenwad o lafur oedd hefo'r cymwysterau a'r profiad angenrheidiol. Wrth i fesurau'r cyfnod llymder gael eu gweithredu ac oherwydd yr angen i'r Cyngor wneud arbedion, daeth y rhaglen hyfforddeion i ben. Fodd bynnag, mae'r Cyngor yn ei chael hi'n fwyfwy anodd penodi staff proffesiynol â chymwysterau addas mewn nifer o feysydd ar draws gwasanaethau'r Cyngor. Byddai cyllideb o £250k yn caniatáu penodi rhwng 8 a 10 hyfforddai a byddai'n darparu cyfleoedd i bobl leol ddechrau gyrfa mewn llywodraeth leol ac yn mynd rhywfaint o'r ffordd i fynd i'r afael â phrinder sgiliau yn y dyfodol y bydd y Cyngor yn ei wynebu.

- **Capasiti yn y Gwasanaeth Gwarchod y Cyhoedd**

Mae'r pandemig presennol wedi tynnu sylw at rôl hanfodol Gwarchod y Cyhoedd o ran sicrhau bod iechyd y cyhoedd ar Ynys Môn yn cael ei gynnal. Bydd y disgwyliadau ar y Swyddogaeth yn parhau unwaith y bydd y pandemig presennol wedi dod i ben o ganlyniad i'r heriadau gweithredol ychwanegol a chyfrifoldebau yn codi o Brexit. Unwaith eto o ganlyniad i'r cyfnod llymder, mae'r Gwasanaeth hwn wedi gwneud arbedion mawr yn y gorffennol sydd wedi lleihau ei gapasiti yn sylweddol. Byddai cynnydd o £50k yn y gyllideb yn caniatáu i'r Swyddogaeth gynyddu ei gapasiti i gwrdd â'r gofynion cynyddol.

- Cynhwysiant Addysg**
 Mae'r Gwasanaeth Addysg wedi comisiynu adroddiad i asesu'r ddarpariaeth addysgol i'n dysgwyr mwyaf bregus yn CA4 ac i adnabod sut gellid gwella'r gwasanaeth. Daethpwyd i gasgliad yr adroddiad yn dilyn : Arfarniadau mewnol o'r gwasanaeth (yn cynnwys adborth dysgwyr a rhieni); trafodaethau ac asesiad ar y cyd ag Estyn, adolygiad o arfer dda gydag Unedau Cyfeirio eraill, mewnbyn gan Benaethiaid a chomisiynu adolygiad allanol. Nodwyd yn glir yn yr adolygiad allanol fod angen gweithio'n agos gyda phenaethiaid a chydranddeiliaid eraill i ddatblygu model a fyddai'n diwallu anghenion disgyblion yn well. Mae'r cynllun arfaethedig yn seiliedig ar ddatblygu darpariaeth ymhob Ysgol Uwchradd ar yr Ynys. Mae'r cynllun arfaethedig yn seiliedig ar fodel 'Llechan Lân', sydd wedi'i selio ar fodel 'Nurture +' (Nurture UK) ac mae pob ysgol uwchradd eisoes wedi derbyn hyfforddiant 'National Nurturing Schools Programme' (NNSP) drwy'r gwasanaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiant. Golyga hyn y byddai'r modelau yma yn cydweddu a gweledigaeth a hyfforddiant yr Awdurdod i sefydlu ysgolion arloesol. £80k o gyllid grant ychwanegol i gefnogi'r model ond disgwylir, hefyd, i ysgolion fuddsoddi, ac mae angen £130k pellach i wireddu'r cynlluniau arfaethedig.
- Cymorth TG i Ysgolion**
 Mae'r defnydd o TG mewn ysgolion fel dull o addysgu wedi cynyddu dros y blynyddoedd diwethaf ond mae'r newid hwn wedi'i gyflymu'n sylweddol mewn ymateb i'r pandemig a'r angen i ysgolion addysgu o bell. Wrth i'r defnydd o TG mewn ysgolion gynyddu, mae'r angen i gynnal a chadw'r offer TG yn cynyddu hefyd. Cwmni Cynnal sy'n gwneud y gwaith hwn ar hyn o bryd a'r gyllideb gyfredol ar ei gyfer yw £183k ac amcangyfrifir y bydd angen £100k ychwanegol i gyllido cost y gefnogaeth ychwanegol, p'un a yw hynny'n cael ei ddarparu trwy Cynnal neu drwy ffyrdd eraill.
- Rheoli Twristiaeth**
 Rôl y Cyngor mewn perthynas â thwristiaeth fu hyrwyddo'r Ynys fel cyrchfan twristiaeth ond amlygodd haf 2020 yr angen i'r Cyngor ymgymryd â rôl fwy rhagweithiol wrth reoli twristiaid pan fyddant yn ymweld â'r Ynys. Byddai £50k ychwanegol yn caniatáu i'r Cyngor wella rheolaeth y traethau a'r blaendraethau a hefyd yn caniatáu ar gyfer gwella casglu data a dadansoddi data er mwyn gallu cyfeirio adnoddau yn well.
- Newid Hinsawdd**
 Mewn ymateb i ddatganiad Llywodraeth Cymru bod argyfwng hinsawdd yng Nghymru, penderfynodd y Cyngor, yn ei gyfarfod ar 8 Medi 2020, ymrwmo i Sector Cyhoeddus Carbon Niwtral erbyn 2030. Er mwyn cyflawni'r ymrwymiad hwn bydd angen buddsoddiad cyfalaf sylweddol dros y 10 mlynedd nesaf ac mae angen i'r Cyngor ddatblygu ei strategaeth er mwyn bod mewn sefyllfa i fanteisio ar unrhyw gyllid cyfalaf allanol a ddaw ar gael. Bydd cyllideb gychwynnol o £50k yn caniatáu i'r gwaith hwnnw ddechrau er y derbynir y gallai fod angen i'r gyllideb hon gynyddu dros y blynyddoedd i ddod.

10.7. Mae'r Cyngor wedi adolygu ffioedd parcio ei feysydd parcio tymhorol mewn lleoliadau glan môr ac wedi dod i'r casgliad bod y ffioedd a godir ar hyn o bryd yn isel o gymharu ag awdurdodau eraill a bod lle i gynyddu'r ffioedd hyn. Mae buddsoddiad y Cyngor mewn dulliau talu newydd bellach yn caniatáu i'r Cyngor gynyddu ffioedd heb orfod delio â'r anawsterau y byddai casglu symiau uwch o arian parod yn eu creu. Y cynnig yw i gynyddu'r ffioedd fel a ganlyn :-

Hyd at 1 Awr - Ffi Gyfredol £1.00, Ffi Newydd Arfaethedig £1.00

Hyd at 2 Awr - Ffi Gyfredol £2.00, Ffi Newydd Arfaethedig £3.00

Hyd at 4 Awr - Ffi Gyfredol £3.50, Ffi Newydd Arfaethedig £6.00

Hyd at 12 Awr - Ffi Gyfredol £4.50, Ffi Newydd Arfaethedig £10.00

Hyd at 12 Awr (car a threlar) - Ffi Gyfredol £6.00, Ffi Newydd Arfaethedig £20.00

Amcangyfrifir y bydd y cynnydd yn y ffioedd yn cynhyrchu dros £100k o incwm ychwanegol.

- 10.8.** Mae'r Pwyllgor Gwaith wedi penderfynu'n anffurfiol i beidio â chynyddu prisiau prydau ysgol ym mis Medi 2021 pan fydd y contract arlwygo prydau ysgol newydd yn cychwyn. Bydd hyn yn rhoi mwy o sicrwydd i'r contractwr llwyddiannus ynghylch nifer y prydau bwyd a brynir ar ddechrau'r contract. Roedd y gyllideb ddisymud yn cynnwys cynnydd o 3% yn y gyllideb incwm a bydd gwrthdroi'r newid hwnnw'n golygu cynnydd o £13k yn y gyllideb net.
- 10.9.** Mae'r gyllideb ddisymud yn caniatáu ar gyfer cynnydd o £300k yn gyllideb ar gyfer Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor gan fod y ffigwr hwnnw'n seiliedig ar y cynnydd o 5% yn y Dreth Gyngor a dybiwyd yn wreiddiol (yn unol â Chynllun Ariannol Tymor Canol y Cyngor). Bydd gostwng y cynnydd yn y Dreth Gyngor i 3.75% yn lleihau'r cynnydd y bydd angen ei wneud yn y gyllideb hon gan £75k.
- 10.10.** Yn seiliedig ar y cynigion a nodir ym mharagraffau 10.5 i 10.9 uchod, mae'r cynnig ar gyfer y gyllideb derfynol wedi'i nodi yn Nhabl 5 isod:-

Tabl 5		
Y cynnig ar gyfer gyllideb derfynol 2021/22		
	£'m	£'m
Cyllideb Ddisymud		147.076
Cyllid Ychwanegol ar gyfer Pwysau ar y Gyllideb		
Rhaglen Hyfforddeion Proffesiynol	0.250	
Capasiti Ychwanegol - Gwarchod y Cyhoedd	0.050	
Cynhwysiant Addysg	0.130	
Cymorth TG i Ysgolion	0.100	
Rheoli Twristiaeth	0.050	
Newid Hinsawdd	0.050	
		0.630
Incwm Ychwanegol o'r cynnydd mewn ffioedd parcio		(0.100)
Rhewi Prisiau Prydau Ysgol		0.023
Addasiad i Gyllideb CGDG		(0.075)
Balans i'r Gyllideb Wrth Gefn Gyffredinol		(0.023)
CYLLIDEB ARFAETHEDIG Y CYNGOR YN 2021/22		147.531
Cyllidir Gan		
Grant Cymorth Refeniw	81.345	
Aiddosbarthu Trethi Annomestig	23.480	
Cyfanswm Cyllid Allanol Cyfun		104.825
Dreth Gyngor gyda chynnydd o 3.75%		42.706
CYFANSWM CYLLID		147.531

11. CYNLLUN ARIANNOL TYMOR CANOL DIWYGIEDIG

- 11.1** Mae'r Cynllun Ariannol Tymor Canol yn amcangyfrif y bydd angen cynnydd o £3.8m yn nghyllideb referniw net y Cyngor yn 2022/23 a £3.6m yn 2023/24, dim ond er mwyn cwrdd â chostau chwyddiant cyflog a phrisiau, costau uwch ar gontractau a gafodd eu tendro a'r cynnydd parhaus yn y galw am wasanaethau.
- 11.2** Nid yw setliad amodol 2021/22 yn rhoi unrhyw arwydd o beth fydd y sefyllfa gyllido yn y 2 flynedd ganlynol. Bydd llawer yn dibynnu ar lywodraeth y DU a'i chynlluniau ar gyfer gwariant cyhoeddus a fydd yn cael eu nodi yng nghyllideb y Canghellor ym mis Mawrth 2021. Dylid nodi y bydd unrhyw gyllid ychwanegol a gyhoeddir ar gyfer Lloegr yn arwain at gyllid ychwanegol i Gymru, ond mater i Lywodraeth Cymru yw penderfynu sut mae'r cyllid ychwanegol hwn yn cael ei wario. Nid yw'n dilyn yn awtomatig bod unrhyw gyllid ychwanegol a gyhoeddir ar gyfer Ysgolion neu Lywodraeth Leol yn Lloegr yn golygu y bydd cyllid ychwanegol ar gyfer Ysgolion a Llywodraeth Leol yng Nghymru.
- 11.3** Pe bai'r setliad yn 2021/22 a 2022/23 yn dangos cynnydd sy'n cyfateb i chwyddiant h.y. tua 2%, bydd y Cyngor yn wynebu gwneud gostyngiadau pellach yn y gyllideb neu gynnydd o fwy na chwyddiant yn y Dreth Gyngor yn y blynyddoedd hynny (rhwng 3.5% a 4%).

12. MATERION I'W PENDERFYNU

- 12.1** Ni fydd y gyllideb derfynol yn cael ei chymeradwyo gan y Cyngor llawn tan 9 Mawrth 2021, ond ar hyn o bryd, argymhellir i'r Pwyllgor Gwaith gymeradwyo'r canlynol: -
- i.** Yr addasiadau i'r Gyllideb sydd wedi eu cynnwys yn y Gyllideb Ddisymud fel y nodir hwy ym Mharagraffau 4 i 7;
 - ii.** Y gyllideb ddisymud ar gyfer 2021/22, sef £147.076m - i fod yn sail i gyllideb referniw 2021/22 (para 7.1);
 - iii.** Cynnydd arfaethedig o 3.75% yn y Dreth Gyngor ar gyfer 2021/22, a fydd yn destun ymgynghoriad cyhoeddus (para 10.2);
 - iv.** Diwygiadau ychwanegol i'r gyllideb arfaethedig fel y nodir yn Nhabl 5;
 - v.** Cyllideb arfaethedig gychwynnol ar gyfer 2021/22 o £147.531m;
 - vi.** Y dylai'r Pwyllgor Gwaith geisio barn y cyhoedd ar y gyllideb arfaethedig a'r cynnydd yn y dreth gyngor ar gyfer 2021/22.

**DADANSODDIAD O'R SYMUDIADAU O GYLLIDEB DERFYNOL 2020/21
I GYLLIDEB DDISYMUD 2021/22 A CHYLLIDEB ARFAETHEDIG 2021/22**

	Cyllideb Ddisymud		Cyfeiriad yn yr adroddiad
	£'m	£'m	
Cyllideb 2019/20		142.146	
Newidiadau yr ymrwymwyd iddynt			
Contract Casglu Gwastraff	1.275		Para 3.2
Staffio, Offer a Meddalwedd TG	0.417		Para 3.3
Niferoedd Disgyblion	0.389		Para 3.4
Cais Twf Gogledd Cymru	0.067		Para 3.5
Costau Pensiwn Hanesyddol	0.150		Para 3.6
Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor	0.301		Para 3.7
Ardoll y Gwasanaeth Tân	0.097		Para 3.8
Mân newidiadau eraill	(0.054)		Para 3.9
		2.642	
Costau Staffio			
Cynyddiadau cyflog	0.541		Para 5.2
Dyfarniad Tâl Athrawon	0.171		Para 5.3
Dyfarniad Tâl i staff nad ydynt yn athrawon	0.567		Para 5.5
		1.279	
Chwyddiant ac eithro ar Dâl		1.009	Para 6.3
		147.076	
CYLLIDEB DDISYMUD 2021/22			
Cyllid Ychwanegol ar gyfer pwysau ar y gyllideb			
Rhaglen Hyfforddeion Proffesiynol	0.250		Para 10.6
Capasiti ychwaenegol – Gwarchod y Cyhoedd	0.050		Para 10.6
Cynnwysedd Addysg	0.130		Para 10.6
Cefnogaeth TG i ysgolion	0.100		Para 10.6
Rheoli Twristiaeth	0.050		Para 10.6
Newid Hinsawdd	0.050	0.630	Para 10.6
Addasiadau Terfynol y Gyllideb			
Incwm ychwanegol o Ffioedd Parcio uwch	(0.100)		Para 10.7
Rhewi prisiau Prydau Ysgol	0.023		Para 10.8
Addasu'r gyllideb CGDG i adlewyrchu'r cynnydd o 3.75% yn y Dreth Gyngor	(0.075)		Para 10.9
Addasu'r Gronfa wrth Gefn Cyffredinol	(0.023)	(0.175)	
CYLLIDEB ARFAETHEDIG 2021/22		147.531	

CYLLIDEB ARFAETHEDIG 2021/22 FESUL GWASANAETH				
Cyllideb	Cyllideb 2020/21	Cyllideb Arfaethedig 2021/22	Symudiad	Newid %
	£'m	£'m	£'m	%
Dysgu Gydol Oes				
Ysgolion	41.372	42.684	1.312	3.17
Addysg Ganolog	10.891	11.057	0.166	1.52
Diwylliant	1.244	1.211	(0.033)	(2.65)
Cyfanswm Dysgu Gydol Oes	53.507	54.952	1.445	2.70
Prifffyrdd, Gwastraff ac Eiddo				
Prifffyrdd	6.286	6.319	0.033	0.52
Eiddo	0.931	0.996	0.065	6.98
Gwastraff	8.030	8.820	0.790	9.84
Cyfanswm Prifffyrdd, Gwastraff ac Eiddo	15.247	16.135	0.888	5.82
Rheoleiddio & Datblygu Economaidd				
Datblygu Economaidd ac Arforol	1.882	1.955	0.073	3.88
Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd	2.131	2.243	0.112	5.26
Cyfanswm Rheoleiddio & Datblygu Economaidd	4.013	4.198	0.185	4.61
Gwasanaethau Oedolion	26.872	27.679	0.807	3.00
Gwasanaethau Plant	11.012	11.180	0.168	1.53
Trawsnewid Corfforaethol				
Adnoddau Dynol	1.346	1.618	0.272	20.21
TGCh	2.793	3.200	0.407	14.57
Trawsnewid	0.853	0.868	0.015	1.76
Cyfanswm Trawsnewid Corfforaethol	4.992	5.686	0.694	13.90
Tai	1.168	1.247	0.079	6.76
Adnoddau	3.108	3.196	0.088	2.83
Busnes y Cyngor	1.669	1.708	0.039	2.34
Cyfanswm Cyllidebau Gwasanaeth	121.588	125.981	4.393	3.61
Cyllidebau Corfforaethol				
Rheolaeth Gorfforaethol	0.626	0.636	0.010	1.60
Ardollau	3.599	3.695	0.096	2.67
Corfforaethol a Democrataidd	2.785	3.010	0.225	8.08
Costau Cyllido Cyfalaf	6.939	7.499	0.560	8.07
Budd-daliadau a dalwyd	0.112	0.112	0.000	0.00
Tâl a godir ar y CRT	(0.700)	(0.700)	0.000	0.00
Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor	6.016	6.242	0.276	3.75
Cyllidebau Wrth Gefn	1.035	0.985	(0.050)	(4.83)
Rhyddhad Trethi Dewisol	0.070	0.071	0.001	1.43
Cyfanswm Cyllidebau Corfforaethol	20.482	21.550	1.068	5.21
CYFANSWM CYLLIDEB DDIGYFNEWID 2021/22	142.070	147.531	5.461	3.84

